

Asia: VN/25570/2023-OM-54

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; uusi välitysmenettelylaki

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleistä

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus pitää välitysmenettelyä koskevan lainsäädännön uudistamista asiaa pohtineen työryhmän mietinnössä esitetyn perustein tarpeellisenä. Käräjäoikeus kuitenkin toteaa, että samalla kun Suomen välitysmenettelytoiminnan kilpailukykyä aivan oikein edistetään, on myös yleisten tuomioistuinten vastaavaa kilpailukykyä parannettava. Riita-asioiden laadukas käsittely edellyttää erikoistumista ja sitä, että myös ne pystytään käsittelemään alati lisääntyvien laissa kiireellisiksi määrättyjen asiaryhmien ohella sujuvasti ja ilman aiheetonta viivästystä.

Käräjäoikeus keskittyy seuraavassa lakiehdotukseen siltä osin kuin ehdotus koskee käräjäoikeudessa käsiteltäviä välitysmenettelyä koskevia asioita. Muilta osin käräjäoikeus viittaa Helsingin hovioikeuden antamaan lausuntoon. Tältä osin käräjäoikeus kiinnittää lisäksi huomiota muutoksenhakuun hovioikeuden ratkaisuun ja toteaa, että siltä osin kuin se on mahdollista, sen pitäisi edellyttää korkeimman oikeuden valituslupaa.

2. 1 luku Yleiset säännökset

Työryhmämietinnön lakiehdotuksen 4 §:n mukaan tuomioistuin olisi toimivaltainen välitysmenettelylain soveltamisalaan kuuluvissa asioissa vain, jos sanotussa laissa niin säädetään. Käräjäoikeus kannattaa ehdotusta, sillä se olisi omiaan selkeyttämään tuomioistuinten toimivaltaa ja ehkäisemään tiettyjä vaikkakin harvoin esiintyviä välitysmenettelyä koskevia kanteita ja vaatimuksia.

Käräjäoikeus kannattaa myös ehdotusta tuomioistuimissa käsiteltävien välitysmenettelyä koskevien asioiden keskittämistä. Tuomioistuinten käsiteltäviksi tulevien välitysmenettelyyn liittyvien asioiden määrä pysynee jatkossakin maltillisena, joten asioiden keskittäminen mahdollistaa niiden käsittelyn edellyttämän erikoistumisen ja tehokkuuden, ja varmistaa myös niitä koskevan oikeuskäytännön yhdenmukaisuuden ja ennustettavuuden.

Ehdotus mahdollistaa myös kielikysymysten paremman huomioon ottamisen. Ehdotuksen mukaisia asioita käsittelevillä tuomioistuimilla on oltava todellinen kyky ja taito myös ruotsinkielisten asioiden käsittelyyn.

Keskitettäessä erilaisia asiaryhmiä tiettyyn tuomioistuimeen on tavanomaista ollut, että täksi tuomioistuimeksi on valikoitunut käräjäoikeuksien joukosta Helsingin käräjäoikeus, jonka

yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvien asioiden määrä on jo nyt suuri. Tähän nähden ehdotusta siitä, että lain 12, 13, 16, 19 ja 41 §:ssä kerrottujen asioiden käsittely keskitettäisiin (esimerkiksi) Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuteen, on pidettävä tervetulleena. Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus on kooltaan suuri kärjäoikeus, jolla on erityisosaamista siviiliasioiden käsittelystä ja jolla on riittävät edellytykset käsitellä vireille tulevat asiat niin suomen kuin ruotsinkin kielellä. Länsi-Uudenmaan kärjäoikeuden tuomiopiirissä toimii myös paljon yrityksiä, jotka käyttävät riidanratkaisussa välitysmenettelyä. Kärjäoikeudella on lisäksi osaamista myös nykyisistä välimiesmenettelyistä.

3. 2 luku Välityssopimus

-

4. 3 luku Välitysoikeuden kokoonpano

Kärjäoikeus pitää lakiehdotuksen 12, 13 ja 16 §:iä sisällöltään selkeinä ja perusteltuina. Kärjäoikeus kiinnittää kuitenkin huomiota muutoksenhakua koskeviin säännöksiin, joiden yhdenmukaistamista ja selkeyttämistä tulisi asian jatkovalmistelussa vielä harkita.

Kärjäoikeus esittää lain jatkovalmistelussa pohdittavaksi lisäksi sitä, miten ja mistä joukosta kärjäoikeuden määräämät välitysoikeuden jäsenet valikoituvat. Tätä varten ja asioiden tehokkaan käsittelyn varmistamiseksi kärjäoikeudella pitäisi olla käytössään tieto käytettävissä olevista riittävän kokemuksen omaavista jäsenkandidaateista ja heidän osaamisestaan. Viimeksi kerrottu koskee paitsi osaamista välitysoikeuden jäsenenä toimimiseen myös muuta heiltä mahdollisesti välityssopimuksen perusteella vaadittavaa erityisosaamista. Vaihtoehtoina voisi olla, että käytettävissä olevat henkilöt ilmoittautuisivat kärjäoikeudelle ja/tai että kärjäoikeus saisi tiedon heistä esimerkiksi välitysmenettelyä hallinnoivalta taholta eli Keskuskauppakamarilta.

5. 4 luku Välitysoikeuden toimivalta

Lakiehdotuksen 19 § on sisällöltään selkeä ja perusteltu eikä kärjäoikeudella on tältä osin muuta lausuttavaa.

6. 5 luku Asian käsittely välitysmenettelyssä

-

7. 6 luku Välitystuomio

Lakiehdotuksen 41 § on selkeä ja perusteltu. Kärjäoikeudella ei ole tältä osin muuta lausuttavaa.

8. 7 luku Välitystuomion kumoaminen

-

9. 8 luku Välitystuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano

-

10. 9 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

-

11. Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Ehdotuksen vaikutukset on esitetty ja arvioitu työryhmän mietinnössä varsin ytimekkäästi. Käräjäoikeudella ei ole niistä enempää lausuttavaa.

12. Muut huomiot

-

Lahtinen Ilkka
Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus